

SZPITAL WOJEWÓDZKI W
KOSZALINIE - ODDZIAŁ KARDIOLOGII

***V-te Wiosenne
Koszalińskie Warsztaty
Resynchronizacyjne***

PROGRAM

Koszalin / Mielno, 9-11 kwietnia 2008

IV-te Wiosenne Koszali skie Warsztaty Resynchronizacyjne

9-11 kwietnia 2008, KOSZALIN

ORGANIZATOR:

Dr n. med. Elżbieta Zinka - Ordynator Oddziału Kardiologii Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie
oraz

Zespół Pracowników Oddziału Kardiologii Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie

Adres Organizatora: ul. Chałubińskiego 7; 75-950 Koszalin

Tel/fax: 0 94 346 32 32

WSPÓ ORGANIZATORZY:

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kutarski i Lubelski Oddział PTK

Dr Krystyna Łach-Pasternak Przewodnicząca Koszalińskiego Oddziału TIP

KOMITET NAUKOWY:

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kutarski (Lublin)

Dr n. med. Elżbieta Zinka (Koszalin)

Dr n. med. Michał Chudzik (Łódź)

oraz (alfabetycznie):

Dr n. med. Alicja Dębrowska-Kugacka (Gdańsk)

Dr n. med. Paweł Dębrowski (Zamość)

Dr n. med. Bogdan Firek (Warszawa)

Dr n. med. Janusz Jendrej (Lublin)

Dr Krzysztof Kaczmarek (Łódź)

Prof. dr hab. n. med. Jarosław D Kasprzak (Łódź)

Dr med. Maciej Kempa (Gdańsk)

Dr n. med. Oskar Kowalski (Zabrze)

Dr Krzysztof Krzyżanowski (Koszalin)

Dr Jacek Kuźnierz (Warszawa)

Dr hab. n. med. Tomasz Kukulski (Zabrze)

Dr n. med. Radosław Lenarczyk (Zabrze)

Dr n. med. Ewa Lewicka-Nowak (Gdańsk)

Dr n.med. Marek Maciejewski (Łódź)

Dr n. med. Barbara Małecka (Kraków)

Dr n. med. Dariusz Michałkiewicz (Warszawa)

Dr n. med. Przemysław Mitkowski (Poznań)

Dr n. med. Włodzimierz Mojkowski (Warszawa)

Dr n. med. Maciej Pruski (Katowice)

Fr n. med. Piotr Ruciński (Lublin)

Dr n. med. Maciej Sterliński (Warszawa)

Dr n. med. Andrzej Tomaszewski (Lublin)

Dr Jacek Wilczek (Katowice)

oraz: BIO-Eexpert: dr Andreas Kucher

PATRONAT

Sekcja RYTMU SERCA PTK

MIEJSCE WARSZTATÓW

Wykłady, seminaria:

Wykłady, seminaria: HOTEL MEDUZA
ul. Nadbrzeżna 2, MIELNO
Tel. 0 94 348 08 90 Fax. 0 94 348 08 94
www.meduza.mielno.pl

Zajęcia praktyczne:

Oddział Kardiologii Szpital Wojewódzki w Koszalinie
ul. Chałubińskiego 7; 75-950 Koszalin
Tel/fax: 0 94 346 32 32

MIEJSCE ZAKWATEROWANIA UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW:

HOTEL MEDUZA

ul. Nadbrzeżna 2, MIELNO
Tel. 0 94 348 08 90 Fax. 0 94 348 08 94
www.meduza.mielno.pl

PUKTY EDUKACYJNE

Komisja ds. Szkolenia i Specjalizacji Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i Polskiego Towarzystwa Internistów Polskich przyznały punkty edukacyjne za uczestnictwo w Warsztatach

SPONSORZY:

Warsztaty zorganizowane zostaną m.in. dzięki:
bezwarunkowemu Grantowi Edukacyjnemu Firmy: BIOTRONIK Polska Sp z o.o.
oraz:

Grantom Edukacyjnym firm farmaceutycznych
(Adamed, Aventis-Sanofi, , Egis, Glaxo, KRKA, MSD, Novartis, Schwarz Pharma, Pfizer,
Polpharma)

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy,

WIOSENNE KOSZALIŃSKIE WARSZTATY RESYNCHRONIZACYJNE weszły do grafika spotkań Osób zainteresowanych CRT. Jakkolwiek terapia ta stanowi dziś już standardową procedurę, to nadal pozostaje wiele zagadnień do przedyskutowania (preselekcja i ostateczna kwalifikacja pacjentów, postępowanie z pacjentami „z pogranicza” wskazań do CRT, zagadnienia techniczne stymulacji lewej komory, kryteria i dobór optymalnej lokalizacji wszystkich elektrod w układzie resynchronizującym, programowanie jednostek CRT się, organizacja opieki ambulatoryjnej nad pacjentami z CRT oraz wskazania do stosowania urządzeń z opcją terapii wysokonapięciowej).

O zapotrzebowaniu na takie Warsztaty świadczy liczba zgłoszeń – w ubiegłych latach zawsze przekraczająca organizacyjne możliwości przyjęcia wszystkich chętnych. Świadczy również o tym zawsze pełna sala wykładowa np. o godz. 20-tej, podczas naszych poprzednich trzech spotkań w Mielnie i Strzekęcinie.

Warsztaty (poziom: dla zaawansowanych i średnio-zaawansowanych oraz ecvhokardiografistów), poświęcone są przede wszystkim zaprezentowaniu (na możliwie najwyższym ale osiągalnym w Polsce poziomie) aspektów praktycznych CRT (kwalifikacje, zabiegi, kontrole pooperacyjne, programowanie jednostek). Zależy nam również, by przekazać Uczestnikom możliwie dużo nowych myśli, koncepcji i opinii, które przywieźliśmy w ostatnich latach z Cardiosim'ów, Kongresów HRS i innych a przede wszystkim - byśmy podzielili się własnymi doświadczeniami i refleksjami. Ewolucja programów i tematyki naszych Wiosennych Warsztatów resynchronizacyjnych dowodzi, że kończy się okres przekonywania „do” i prostego nauczania CRT – obecnie jesteśmy na etapie dyskusji i wymiany doświadczeń pomiędzy mniej i bardziej doświadczonymi osobami i zespołami.

Dzięki wspaniałej postawie naszych Wykładowców i tym razem udało nam się utrzymać bezpłatną konwencję kursu – tzn. bez opłaty za uczestnictwo. Największe podziękowania z mojej i z Naszej strony należą się Organizatorowi tego spotkania – pani Doktor Elżbiecie Zince i jej Zespołowi, którzy to oprócz doskonałych warunków do przeprowadzenia spotkania od lat zapewniają jego niepowtarzalny klimat i atmosferę.

Przewodniczący komitetu Naukowego
Prof. Andrzej Kutarski

Program Warsztatów

roda 9 kwietnia 2008	
11:00-12:00	Przyjazd Uczestników, zakwaterowanie
12:00	Kawa po podróży...
12:00-12:10	Otwarcie Warsztatów EI bieta Zinka, Andrzej Kutarski
Sesja I.	
Kwalifikacja chorych do CRT cz I Prowadzi: EI bieta Zinka, Andrzej Kutarski	
12:10 – 12:20	10 lat CRT – aktualne dylematy w resynchronizacji serca Andrzej Kutarski (10 min.)
12:20 – 12:35	Aktualne standardy wskazań do leczenia CRT i/lub ICD-CRT EI bieta Zinka (15 min.)
12:35 – 12:50	Preselekcja pacjentów do CRT w oparciu o echokardiografię konwencjonalną – co nowego ? Alicja D browska-Kugacka (15 min.)
12:50 – 13:20	Kwalifikacja pacjentów do CRT / ICD-CRT w poszczególnych Ośrodkach – panel dyskusyjny. ECHO podstawa kwalifikacji (asynchronia) vs. ECHO znaczenie pomocnicze (decydujący standardy) K. Krzyanowski, M. Sterliński, O. Kowalski, B. Małicka, P. Mitkowski, J. Wilczek - wypowiedzi po 5 min (30 min)
13:20 – 13:30	Podsumowanie; dyskusja (10 min)
13:30 – 15:00	Lunch
Sesja II.	
Kwalifikacja chorych do CRT cz. II Chorzy z pogranicza standardów (60 min) Prowadz : Barbara Małicka, Przemysław Mitkowski	
15:00 – 15:15	<i>Evidence based medicine</i> w elektroterapii – czy wbrew wiedzy i doświadczeniu zawsze musimy czekać na standardy ? Wprowadzenie Andrzej Kutarski (15 min)
15:15 – 15:30	Pacjent z AF i dysfunkcją LK – strategia postępowania Dariusz Michalikiewicz (15 min)
15:30 – 15:45	„Upgrade” do CRT u pacjentów z AF – kiedy i dlaczego ? Barbara Małicka (15 min)
15:45 – 15:55	CRT w AF – czy możemy bezkrytycznie wierzyć w opublikowane badania ? Krzysztof Kaczmarek (10 min)
15:55 – 16:05	Pacjent ze wskazaniami do implantacji stymulatora dwujamowego i bez wskazań do CRT – kiedy coś więcej / inaczej ? Andrzej Kutarski (10 min)
16:05 – 16:15	Pacjent ze wskazaniami do implantacji ICD dwujamowego i bez wskazań do CRT – - kiedy coś więcej ? Michał Chudzik (10 min)
16:15 – 16:30	Przerwa 15 min
Sesja III	
CRT ? CRT - ICD ? – standardy vs procedury NFZ vs codzienna praktyka. Prowadzi: O. Kowalski, M. Sterliński	

16:30 – 16:45	CRT i ICD–CRT – aspekty farmakoekonomii Piotr Ruci ski (15 min)	
16:45 – 17:00	Kiedy CRT a kiedy CRT- CD ? – standardy, procedury NFZ i perspektywy Ewa Lewicka-Nowak (15 min)	
17:00 – 17:30	Czy i kiedy i w jakim odsetku implantuję CRT-ICD w profilaktyce pierwotnej oraz kiedy wykonuje „up-grade” CRT do CRT-ICD Maciej Sterli ski, Jacek Ku nierz, Jacek Wilczek, Oskar Kowalski, Przemys aw Mitkowski, A Kutarski - wypowiedzi po 5 minut (30 min)	
17:30 – 17:45	Dyskusja 15 minut	
17.45- 18.00	Przerwa na kawę	
Sesja IV		
Implantacja CRT / CRT-ICD – aspekty praktyczne Prowadzi: Andrzej Kutarski, Maciej Pruski		
18:00 18:15	Wybór elektrody A, RV/HV i LV do układu CRT. Jakimi kryteriami się kierowa. Jakiego Typu elektrod preferowa ? Andrzej Kutarski (15 min)	
18:15 – 18:25	„Up grade” CRT do CRT-ICD – aspekty praktyczne Maciej Pruski (10 min)	
18:25 – 18:35	Nowinki techniczne do implantacji układów CRT Maciej Sterli ski (10 min)	
18:35 – 18:50	Czy i dlaczego mamy niepowodzenia przy implantacji CRT – własne doświadczenia Oskar Kowalski, Maciej Kempa, Maciej Sterli ski - wypowiedzi po 5 minut (15 min)	
18:50 – 19:05	Czy i kiedy jest miejsce dla kardi chirurga przy implantacji CRT ? Zasady współpracy i algorytm postępowania. Techniki implantacji elektrody lewokomorowej Janusz Jendrej (15 min)	
19:05- 19:20	Dyskusja (15 min)	
20:20 - 20:30	Krótka przerwa	
20:30 - 22:45	Uroczysta Kolacja	
23:00 - 23:59	Tradycyjne „Kino Nocne”. Prezentacja przez Uczestników Konferencji własnych ciekawych filmów z zabiegów.	
Czwartek 10 kwietnia 2008		
7:30 – 8:30	Śniadanie	
9:00	Przejazd autokarem do Oddziału Kardiologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Koszalinie	
10:00 – 10:15	Uroczyste powitanie Uczestników konferencji EI bieta Zinka (15 min)	
10:15 – 10:30	Prezentacja pierwszego przypadku (z prezentacją wcześniej nagranych badań echokardiograficznych) EI bieta Zinka (15 min)	
10:30- 13:00	<u>Sala operacyjna:</u> Implantacja pierwszego układu CRT – faza 1 zabiegu. Przemys aw Mitkowski + Krzysztof Krzy anowski (asysta) Relacja z sali operacyjnej: Andrzej Kutarski	<u>Sala Konferencyjna:</u> Komentarz zabiegu: Maciej Sterli ski

	Pracownia echokardiografii: Ocena echokardiograficzna pacjentów przed implantacją CRT. Badanie: Alicja D browska Kugacka Komentarz badania: Bogdan Firek	
13:00 – 13:30	Wymiana pacjentów na sali operacyjnej	Lunch
13:30 – 14:00	Sala konferencyjna: Prezentacja drugiego pacjenta. EI bieta Zinka (15 min)	
14:00 – 16:00	Sala operacyjna: Implantacja drugiego układu CRT–ICD Jacek Ku nierz + Maciej Pruski (asysta) Relacja z zali operacyjnej: Micha Chudzik	Sala Konferencyjna: Komentarz zabiegu: Oskar Kowalski
	Pracownia echokardiografii: Ocena echokardiograficzna pacjenta po implantacji CRT Badanie: Tomasz Kukulski Programowanie: Maciej Pruski Komentarz badania: Marek Maciejewski Ocena odległa pacjentów po implantacji CRT. Badanie : Marek Maciejewski Programowanie: Przemys aw Mitkowski Komentarz badania: Tomasz Kukulski	
16:00 – 16:15	Zakończenie drugiego zabiegu	Przerwa na kawę
16:15 – 17:15	Powrót do Hotelu MEDUZA w Mielnie	
Sesja V 17.15 – 18.30 Programowanie układów CRT i CRT – ICD. Prowadzi: Krzysztof Krzy anowski, Maciej Kempa		
17:15 – 17:30	Timing & diagnostic w CRT – odrębności i implikacje kliniczne Piotr Ruci ski (15min)	
17:30 – 17:45	Optymalizacja zaprogramowania CRT - aspekt ELEKTRO Przemys aw Mitkowski (15 min)	
17:45 – 18:00:	Zasady ogólne i problemy podczas programowania jednostek CRT i ICD-CRT Micha Chudzik (15 min)	
18:00 – 18:15	CRT–ICD – nowe algorytmy i ich wykorzystanie kliniczne Aleksander Maci g (15 min)	
18:15 – 18:30	CRT– ICD – The new concept for AF patients Andreas Kucher (15 min)	
18:30 – 18:45	Przerwa na kawę	
Sesja VI 18.45 – 20:15. Udana implantacja CRT / CRT-ICD – koniec czy początek problemów ? Prowadzi: Jacek Wilczek, Aleksander Maci g		
18:30 – 18:45	Powikłania / niepowodzenia wczesne i odległe po CRT / CRT-ICD Dariusz Micha kiewicz (15 min.)	

18:45 – 19:00	Which parameters and how can we monitoring and correct after CRT-ICD implantation Andreas Kucher (15 min)	
19:00 – 19:30	Jak rozwiązany jest problem organizacji CRT (w aspekcie dalszej opieki nad pacjentami) w moim Ośrodku. Konferencja okrągłego stołu. (wypowiedzi po 5 min): Jacek Ku nierz, Oskar Kowalski , Ewa Lewicka-Nowak, Przemys aw Mitkowski, Maciej Pruski Podsumowanie wypowiedzi i wnioski z dyskusji Ewa Lewicka-Nowak	
19:30 – 20:00	CRT – ICD – programming recomendation Andreas Kucher (15 min)	
20:00 – 20:15	Dyskusja (15 min)	
20:15 – 20:30	Przerwa	
20:30 - ...	Uroczysta kolacja	
22:30	Spotkanie w Konwencji Kino Nocne – ciekawe nagrania badań ECHO w CRT (jeżeli będzie prezentacje)	
Pi tek 11 kwietnia 2008		
7:00 – 8:30	Śniadanie	
Sesja VII 8:30 – 9:45 „NON-RESPONDER – strategia postępowania. Prowadzi: W odzimierz Mojkowski, Pawe D browski		
8:30 – 8:45	Brak poprawy pod wpływem CRT. Czy każdy <i>non-responder</i> to rzeczywisty brak odpowiedzi czy wprost przeciwnie i dlaczego? Algorytm postępowania Maciej Kempa (15 min)	
8:45 – 9:00	Non Responder w ocenie echokardiograficznej Andrzej Tomaszewski (15 min)	
9:00 – 9:15	Czy implantacja układów trójelektrodowych rozwiąże problem „NON RESPONDER” Radosław Lenarczyk (15 min)	
9:15 – 9:30	Dyskusja	
9:30 – 10:00	Czas na spakowanie się i przygotowanie do zwolnienia pokoju	
10:00 – 11:00	Przejazd autokarem do Oddziału Kardiologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Koszalinie	
11:00 – 11:15	Prezentacja (obraz kliniczny) pacjenta III przed zabiegiem w dniu dzisiejszym Elbieta Zinka, Krzysztof Krzyżanowski (15 min)	
11:15 – 12:15	<u>Sala operacyjna:</u> Implantacja układu trójelektrodowego: Radosław Lenarczyk, Maciej Sterliński Relacja z sali operacyjnej: Przemysław Mitkowski <u>Pracownia echokardiograficzna:</u> Pełna hemodynamiczna kontrola pacjenta operowanego w dniu wczorajszym Programuje: Piotr Ruciński Badanie: Andrzej Tomaszewski Komentarz: Tomasz Kukulski	<u>Sala Konferencyjna:</u> Komentarz: Jacek Wilczek
12:15 – 12:45	<u>Sala operacyjna:</u> Ocena echokardiograficzna, przedoperacyjna pacjenta z implantowanym układem trójelektrodowym.	<u>Sala Konferencyjna:</u> Komentarz: Alicja D browska-Kugacka

	Badanie: Bogdan Firek Programuje: Przemysław Mitkowski	
13:00 – 13:30	Lunch	
13:30 – 14:00	Wrócenie certyfikatów, zakończenie kursu Elieta Zinka, Andrzej Kutarski	

Nasi Sponsorzy

BIOTRONIK

excellence for life

Dziękujemy !!!

BIOTRONIK

excellence for life

Szkolenia BIO ICD (2008):

- 26.02.2008 – Warszawa – ICD – Kurs podstawowy
- 27.02.2008 – Warszawa – ICD – Kurs zaawansowany
- 28.02.2008 – Białystok – ICD – Kurs podstawowy
- 25.03.2008 – Szczecin – ICD – Kurs zaawansowany
- 26.03.2008 – Poznań – ICD – Kurs zaawansowany
- 27.03.2008 – Wrocław – ICD – Kurs zaawansowany
- 1-3.10.2008 – ICD TRAIN – BIO TOP ICD Expert Meeting

*kontakt: Biotronik Polska Sp z o.o
P. Olga Rogozińska
o.rogozinska@biotronik.pl*

WYDARZENIA KARDIOLOGICZNE DLA ZAINTERESOWANYCH ELEKTROKARDIOLOGIĄ INWAZYJNĄ (ze strony www.ptkardio.lublin.pl)	
X Ogólnopolska Konferencja Sekcji Echokardiografii (ECHO w stymulacji serca !)	
Data: 30-31 maja 2008 Miejsce: Lublin Organizator: Sekcja Echokardiografii PTK	 <small>SEKCJA ECHOKARDIOGRAFII Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego</small>
XIX Konferencja Sekcji Rytmu Serca PTK	
Data: 25-28 czerwca 2008 Miejsce: Rytko k. Starego Sącza Organizator: Sekcja Rytmu Serca PTK i Klinika Elektrokardiologii UJ	
Powikłania elektroterapii serca	
Termin: 10-12 września 2008 r Miejsce: Zamek w Książu k. Wałbrzycha Organizatorzy: Oddział Lubelski PTK oraz prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler Patronat: Sekcja Rytmu Serca PTK	
Jesienne Koszalińskie Warsztaty Ablacyjne 2008	
Data: 8-11 października 2008 Miejsce: Oddział Kardiolog. W.Sz.S. w Koszalinie oraz Hotel Meduza Mielno Organizatorzy: Oddział Kardiologii SW w Koszalinie i Oddział Lubelski PTK Patronat i współpraca: Sekcja Rytmu Serca PTK	

Postępy w leczeniu stymulacją serca. IV Symposium Jesienne + Kontrowersje w stymulacji

Data: 4-7 listopada 2008 lub 11-14 listopada 2008

Miejsce: Zamek Czocho k. Jeleniej Góry

Organizatorzy: Klinika Kardiologii ŁUM i Oddział Lubelski PTK

Patronat: Sekcja Rytmu Serca PTK

Kliniczne i techniczne aspekty zapobiegania nagłej śmierci sercowej i leczenia ICD - III Symposium Zimowe

Data: 4-5 grudnia 2008 lub 10-12 grudnia 2008

Miejsce: Zespół Pałacowo - Parkowy w Jadwisinie

Organizatorzy: Klinika Kardiologii ŁUM i Oddział Lubelski PTK

Patronat: Sekcja Rytmu Serca PTK

